

Ultreia 3, april 2011

Van de redactie

Dit is een zo goed mogelijke reconstructie van Ultreia 3 zoals die april 2011 is verschenen. Het origineel is helaas verloren gegaan.

*André Brouwer
hoofdredacteur*

Opening Groate Kerk in Sint Jacobiparochie

Derde informatiecentrum Genootschap

Vorig weekeinde was het drie dagen lang feest in het Friese Sint Jacobiparochie. Vrijdag 8 april opende Cees van 't Veen, directeur van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed officieel de gerestaureerde Groate Kerk. Herman Vuijsje hield daarna een lezing over de populariteit van het pelgrimeren en de middag werd muzikaal afgesloten door het duo Accordéon Mélancolique. De kinderen van de basisschool lieten verkleed als pelgrims, ballonnen op.

Voor ons Genootschap was het bijzondere dat we na Utrecht en Vessem hier nu ons derde informatiecentrum openen. Penningmeester Bas Brouwer en coördinator Dirk Klop zijn vele malen naar Friesland geweest om dit voor te bereiden. Ook leden van ons Genootschap met bouwkundige kennis (Co de Leeuw en Jan Galjé) gingen mee om hun adviezen te geven.

Zaterdag was het open huis voor de plaatselijke bevolking en zo te zien waren alle 1700 inwoners een kijkje komen nemen. Enkele mensen hadden zich verkleed als zeeman of piraat omdat in de kerk ook nog een graf van een kapitein ligt. De Bildtse Band *De Feetwarmers* trad ook op en presenteerde zijn nieuwe cd (zie ook artikel hieronder).

Zondag was het de dag voor de Stichting Jabikspaad Fryslân en ons Genootschap. De dag begon met een oecumenische viering in de kerk met aansluitend een wandeling naar de Waddenzee. 's Middags gaven Jan Galjé en André Brouwer een lezing over de Via de la Plata en de dag werd afgesloten met de dames van Wronghel en Wei die als middeleeuwse pelgrims de zaal met zich meekregen door het zingen van enkele liederen waarbij ze zich zelf begeleidden op middeleeuwse instrumenten als de lier en de schalmei. Waren de liederen eerst nog heel vroom (*Laudemus virginem mater est*), naarmate de middag vorderde, werden ook de meer wereldlijke lusten bezongen.

Het bestuur en enkele leden van ons Genootschap waren het weekeind aanwezig en ze waren onder de indruk van de gemeenschapszin van het dorp, drie dagen lang was het een waar volksfeest. Ook de prettige samenwerking tussen de Stichting Alde Fryske Tsjerken, Stichting De Groate Kerk, Stichting Jabikspaad Fryslân en ons Genootschap is heel bijzonder. Pelgrims onder elkaar zou je bijna zeggen.

Toespraak Bas Brouwer

Dames en heren,

Het Nederlands Genootschap van Sint Jacob is buitengewoon verheugd dat met de restauratie van de Groate Kerk niet alleen een schitterend gebouw Sint Jacobiparochie siert, maar dat tevens, door aanpassingen in het voorportaal, voor zowel Stichting Jabikspaad Fryslân als het Nederlands Genootschap van Sint Jacob een fantastisch informatiecentrum kon worden ingericht.

Juist nu wij ons 25-jarig bestaan vieren, is het openen van een informatiecentrum voor toekomstige pelgrims -en natuurlijk ook alle andere belangstellenden- hier in Sint Jacobiparochie, zo vlak bij de Waddenzee en het begin van de pelgrimsweg naar Santiago de Compostela, het in vervulling gaan van de wens om op meerdere plekken in Nederland, gericht informatie te kunnen verstrekken aan hen die graag de pelgrimstocht naar het graf van Jacobus willen ondernemen.

Wat zijn nu onze plannen voor de toekomst:

Om te beginnen wordt vanaf morgen op iedere tweede en vierde zaterdag van de maand vanaf 11.00 -15.00 uur informatie verstrekt door enthousiaste informanten in ons centrum. Er is een groep gevormd van 19 informanten die bij toerbeurt de informatie verstrekken onder aansturing van 3 coördinatoren.

Dan zijn er plannen om voor scholieren uit groep 8 van het basisonderwijs, een voorlichtingsdag te organiseren incl. een kleine pelgrimstocht met als motto: “mijn pelgrimsweg door het leven”.

Ook zijn er plannen en ideeën voor het organiseren van pelgrimsweekenden voor beginnende pelgrims als voorbereiding op hun tocht. Daarnaast kunnen ook bijeenkomsten worden gehouden voor pelgrims die onderweg zijn geweest.

Bovendien kan het bestuur van de Regio Friesland van ons Genootschap gebruik maken van de mogelijkheden die het Informatiecentrum biedt.

Kortom wij willen ons Informatiecentrum hier in Sint Jacobiparochie op de kaart gaan zetten als startpunt van de pelgrimstocht naar Santiago de Compostela en te beginnen natuurlijk met het lopen of fietsen van het welbekende Jabikspaad.

Wij feliciteren de Stichting Alde Fryske Tsjerken, de Stichting Cultureel Sintrum Groate Kerk en de gemeente het Bildt -en dan met name natuurlijk Sint Jacobiparochie- met het resultaat van deze ingrijpende renovatie en hopen op een vruchtbare samenwerking.

Dank u wel.

André Brouwer

Videoclip Jabikspaad

Bij de opening van de Groate Kerk in Sint Jacobiparochie (gemeente Het Bildt) trad ook de Bildtse band *De Feetwarmers* op met een nummer over het Jabikspaad dat daar begint. Het is opgenomen met medewerking van de kinderen van de basisscholen in het Bildt.

Bekijk de clip op YouTube <http://www.youtube.com/watch?v=3y2YGluxDHI> en beluister dit vrolijke lied dat vervolgens de rest van de dag niet meer uit uw hoofd gaat.

André Brouwer (met dank aan Gerlof en Janneke Schievinck)

Oproep voor gift

In het najaar vindt in het Catharijneconvent te Utrecht een unieke tentoonstelling plaats over het pelgrimeren door de eeuwen heen. Met deze tentoonstelling zet het Genootschap van Sint Jacob zijn jubileum luister bij en de verwachting is dat er uit binnen- en buitenland veel reacties zullen komen. We hopen een paar topstukken uit buitenlandse musea te kunnen presenteren.

Het Catharijneconvent heeft inmiddels van de eigenaren van een vijftal bijzondere stukken bericht ontvangen dat de betreffende museumstukken in bruikleen naar Utrecht kunnen komen. De kosten van circa 30.000 euro (verzekering, transport, transportbegeleiding) zijn niet gedekt door subsidies of sponsoring.

In een tijd dat de overheid bezuinigt op subsidies aan de musea en sponsors hun beurzen gesloten houden is het lastig om de financiering van bruikleenkosten voor bijzondere museumstukken rond te krijgen.

De Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob zet zich in om deze tentoonstelling mede mogelijk te maken. U kunt daarbij helpen.

Geef (bijvoorbeeld) 15 euro en u helpt een unieke tentoonstelling mogelijk te maken.

Maak vandaag nog uw gift over op ING 59 81 493 ten name van Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob.

Alvast hartelijk bedankt,

Ronald Gorter, voorzitter Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob

Tentoonstelling in Uden

Van 14 mei tot 9 oktober is in het Museum voor religieuze kunst te Uden een tentoonstelling met als titel: *Een weg van sterren...pelgrimage en Santiago*.

De tentoonstelling begint bij Birgitta van Zweden. Deze heilige neemt binnen het museum een bijzondere plaats in omdat haar volgelingen naast het museum wonen. Birgitta, een markante, doortastende vrouw uit de veertiende eeuw, pelgrimerde te voet vanuit haar geboorteland Zweden naar Rome en naar Santiago dat zij in 1341 bereikte. Over water zou zij ook naar Jeruzalem reizen. Haar beeltenis als pelgrim, haar wandelstok openen de expositie.

Strafwerk

Het beeld van de pelgrim als een reiziger op weg naar een bijzonder doel vormt de leidraad van de tentoonstelling, van zowel het historische als het meer actuele onderdeel. De bezoeker wordt daar in meegevoerd met behulp van beelden en panelen, relieken en pelgrimsinsignes, foto's en films, maar ook anders, meer fysiek, dankzij de inzet van onconventionele middelen als loopbanden en stappentellers. Onconventioneel is ook het educatief programma. In samenwerking met het Udens College is een vorm van 'alternatief strafwerk' ontwikkeld, geïnspireerd op de middeleeuwse boetebedevaart: Leerlingen lichamelijke opvoeding krijgen als strafwerk de bedevaart van Uden naar Handel (13 km) opgelegd.

Het project sluit op zondag 9 oktober, de dag dat leden van het Genootschap van Sint Jacob het museum aandoen tijdens hun Camino der lage landen.

Voor meer informatie: <http://www.wegvansterren.nl/index.html>

André Brouwer

Oproep pelgrim van het eerste uur

De redactie van de Jacobsstaf is voor een interview in het jubileumnummer (september 2011) dringend op zoek naar een pelgrim die in 1986 (het oprichtingsjaar van het Genootschap) te voet vanuit Nederland naar Santiago is gewandeld. Wilt u meedoen of kent u iemand, geef u dan op via redactie@santiago.nl

Jasper Koedam

Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob zoekt bestuursleden

De Stichting Pelgrimsvrienden van Sint Jacob, die eind vorig jaar is opgericht, werft en beheert gelden en geeft deze uit aan de doelstellingen die gelieerd zijn aan die van het Genootschap. De stichting heeft onlangs een eerste fondsenwervingsactie gedaan voor de jubileumtentoonstelling in het Catharijneconvent (zie elders in deze Ulteia). Wij zoeken drie nieuwe bestuursleden die mee willen helpen de stichting verder vorm te geven.

Wat houdt de taak in?

Het bestuur van de stichting vergadert 4 of 5 maal per jaar in Utrecht en is vanzelfsprekend 2 x per jaar aanwezig op de algemene ledenvergaderingen van het Genootschap. Het werk bestaat uit communicatie over onze werkzaamheden (bv. de website, in ontwikkelin, de registratie van binnengekomen giften en briefwisseling daarover, besluitvorming over welke projecten worden gehonoreerd. De stichting heeft geen ondersteunend apparaat, dus de werkzaamheden worden door het bestuur zelf uitgevoerd. Wij zoeken bestuursleden die tijd hebben en enthousiast zijn om zich voor de stichting in te zetten.

Welke profielen zoeken wij?

- iemand met een juridische achtergrond of het notariaat;
- iemand met een administratieve of beleidsachtergrond als secretaris;
- Iemand met deskundigheid op het gebied van communicatie en/of fondsenwerving.

Functievereisten

- een achtergrond op een van de bovengenoemde gebieden;
- affiniteit met de doelstelling van de Stichting en het Genootschap;
- beschikt over de bestuurlijke vaardigheid om onafhankelijk en objectief te kunnen oordelen (bijvoorbeeld over projecten);
- heeft voldoende tijd om zich voor het bestuur in te zetten.

Reacties

Uw reactie (e-mail voorzien van cv) kunt u sturen naar de voorzitter van het bestuur van de Stichting, Ronald Gorter, ronaldgorter@xs4all.nl. Voor meer informatie kunt u bij hem inlichtingen inwinnen (per e-mail of telefoon 06 22 56 72 72).

Terugblik wetenschappelijk congres

Waarom blijkt voor veel mensen de pelgrimage naar Santiago uiteindelijk ‘de weg van de hoop’? Het Genootschap is nieuwsgierig naar het antwoord op deze vraag en gaat daarover in discussie met de universitaire wereld. Op 18 maart organiseerde de werkgroep Geschiedenis en Cultuur het wetenschappelijke congres *Pelgrimeren, eeuwenoud, eigentijds*.

Tijdens deze indrukwekkende bijeenkomst kwam het tot een ontmoeting tussen wetenschap en spiritualiteit. Gastsprekers Peter Jan Margry (senior onderzoeker bij het Meertens Instituut voor Taal en Cultuur en gasthoogleraar Religieuze Cultuur aan de Universiteit van Leuven), Paul Post (hoogleraar liturgische en rituele studies aan de Universiteit Tilburg), Wendelien van Welie (kunsthistorica en mediëvist aan de Universiteit van Amsterdam), Janneke van Peelen (antropologe, onderzoekster en promovenda aan de Universiteit van Nijmegen) en Mireille Madou (kunsthistorica en mede-oprichtster van het Genootschap) lieten hun licht schijnen over diverse facetten van (modern) pelgrimeren. Waarom neemt de belangstelling voor pelgrimeren toe? Wat beweegt mensen om vele honderden, soms duizenden kilometers te lopen onder zware fysieke omstandigheden, met weinig comfort?

Herman Vuijsje, auteur van het boek *Pelgrim zonder God*, praatte de dag aan elkaar.

Oorkonde Mireille Madou

Het Genootschap besloot erelid en mede-oprichtster te eren voor al haar werk dat zij voor de wetenschap en het Genootschap heeft gedaan. En ook het feit dat zij die week ervoor haar tachtigste verjaardag had mogen vieren, was een reden om haar extra in het zonnetje te zetten. Voorzitter Joost Bol en bestuurslid Adrie Dik boden Mireille een fraaie oorkonde aan. Mevrouw Cis Konst had hier vele uren werk inzitten. Mireille was zichtbaar ontroerd door deze geste.

Een verslag van het congres, alsmede de lezingen van de sprekers, worden vastgelegd in een publicatie, die later dit jaar zal verschijnen.

André Brouwer

Ik ga op reis en laat achter

Een pelgrimstocht naar Santiago de Compostela

Voor velen is Simone Awhina inmiddels een bekend lid van ons Genootschap. Ze trad al diverse keren bij caminofestivals op. 27 februari was er echter een bijzondere gebeurtenis. Samen met co-auteur Jessica Menheere presenteerde zij in de fraaie Jacobskerk Op Hodenpijl in Schipluiden haar boek waarin ze verslag doet van haar tocht naar Santiago, waarbij ze ook openhartig over haar leven praat. Voor de presentatie waren kosten noch moeite gespaard. Er waren zelfs twee pelgrims die Simone op de camino had ontmoet uit Duitsland en Italië overgevlogen.

Als twijfel en wanhoop het leven van Simone beginnen te overheersen en ze een burn-out nabij is, besluit ze impulsief de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela te gaan lopen. Hartje zomer, ruim achthonderd kilometer, dwars door de Pyreneeën, over hoogvlaktes, langs wijngaarden en eindeloze korenvelden, helemaal alleen.

Simone wil tijdens deze tocht alles loslaten wat niet meer bij haar past en lopend beleeft ze haar jonge maar heftige en avontuurlijke leven opnieuw. Haar emigratie naar Nieuw-Zeeland, waar haar leven een tragische wending neemt als haar vriend Nico twee maanden voor hun trouwen overlijdt aan een hersentumor. Een jaar later de dood van haar nieuwe liefde Jason door een auto-ongeluk. De ontdekking van de helende kracht van haar stem, haar zangcarrière bij tijden stormachtig succesvol en dan weer enorm frustrerend, en haar vertrek naar Amerika, waar ze als zangeres haar geluk wil beproeven en in een camper rondtoert, dromend van een leven vol glitter en glamour.

De bijzondere mensen die Simone tijdens haar pelgrimstocht ontmoet, helpen haar ieder op hun eigen manier de reis naar binnen te maken. Met het volbrengen van deze zware tocht is het rusteloze zoeken voorbij en datgene waar ze jaren naar verlangd heeft, komt bij terugkeer in Nederland geheel onverwacht in haar leven.

Tijdens de tocht naar Santiago komt Simone zichzelf tegen, krijgt diepe, heldere inzichten en ontdekt dat zingen echt haar levenspad is. Simone is thuisgekomen. Dit alles en haar bijzondere levensverhaal is prachtig verwerkt in haar boek 'Ik ga op reis en laat achter' gepubliceerd door uitgeverij The House of Books. "Een vrouw met een stem die niet alleen in de concertzaal maar ook op het stille papier ontroert." Geert Kimpen, auteur De Kabbalist.

Nieuwe CD

Na haar pelgrimstocht is Simone thuisgekomen, vandaar ook dat haar CD Home heet. Zij wordt hierop begeleid door gitarist Pieter Nanne.

En uiteraard geeft Simone ook nog 'gewoon' concerten.

Concert data:

7 mei	De Drommedaris	Enkhuizen
14 mei	Harmoniegebouw	Harderwijk
22 mei	Prismare Theater	Enschede
26 juni	Op Hodenpijl	Schipluiden
25 september	Op Hodenpijl	Schipluiden
8 oktober	De Pianokamer	Spierdijk
13 november	De Zwaan	Uitgeest
18 december	Theater De Beun	Heiloo

Kijk voor actuele concert informatie op www.simoneawhina.com

André Brouwer

Fotografen pelgrimswegen gezocht!

Het project 'Nederlandse pelgrimswegen' ligt goed op stoom. Vrijwel alle trajecten zijn beschreven, nagelopen, geredigeerd en gecorrigeerd, de cartograaf is begonnen en de vormgever is een ontwerp aan het maken. Zo lopen we helemaal op schema.

Momenteel werkt de werkgroep er hard aan om ook alle voorzieningen en wetenswaardigheden per etappe in kaart te brengen en te beschrijven.

De volgende stap is de fotografie!

We hebben al een aantal foto's waaruit we een mooie selectie kunnen maken. Toch zijn er nog veel 'lege plekken' op de kaart en daarom zoeken we fotografen die voor goed beeldmateriaal kunnen zorgen. Wanneer je mee wilt werken en daarbij opgeeft in welke regio je wilt werken, sturen wij een lijst met suggesties voor onderwerpen. Het gaat daarbij om bezienswaardigheden die men tijdens het lopen van de etappes aantreft. Denk aan Jacobalia, kerken, kapellen, gevelstenen, rivieren en landschappen. We vragen uiteraard kwalitatief goede foto's, digitaal en in kleur, met voldoende bestandsgrootte (telefoonfoto's of foto's van internet vallen daardoor af). We openen een web-album waarin alle foto's te zien zullen zijn, zodat je je kunt laten inspireren door collega-fotografen.

We zouden graag zien dat alle foto's 15 mei binnen zijn.

De lucht wordt blauwer en de natuur groener, kortom het is tijd om naar buiten te gaan!

Verdere informatie en opgave bij Jos Peters, e-mail: foto.jospeters@gmail.com of 06-22570193

Werkgroep Jacobswegen in Nederland

Santiagomelodieën op Domcarillon

Ter gelegenheid van ons jubileum zijn per 10 maart de melodieën op de speeltrommel van de Dom in Utrecht aangepast. Tot medio augustus klinken hier elk kwartier Jacobsliederen.

Op het hele uur: 'Tous les matins', het bekendste pelgrimslied in de Santiagotraditie. In de jaren '80 geschreven door een monnik van de Abdij van Conques, een van de bekende pelgrimsplaatsen langs de wegen naar Santiago.

Kwart over het uur: 'Dum Pater familias', een fragment van een Gregoriaanse hymne voor de heilige Jacobus.

Op het halve uur: 'Guide me, o thou great Redeemer', een Engelse pelgrimsmelodie van rond 1900.

Kwart voor het uur: 'Pour avoir, mon Dieu propice', fragment van een Franse pelgrimsmelodie uit de 17^e eeuw.

Bram van der Wees

Zondag 1 mei CLL festival in Doetinchem

Regio Oost geeft tijdens een minifestival de wandelstaf door aan Arnhem/Nijmegen. Van 14.00 tot 17.00 uur zal er een mooi programma zijn in het Ludgercollege, Vondelstraat 5 in Doetinchem.

Zangeres Simone Ahwina zingt op onnavolgbare wijze over de Camino. Over haar schreef Tieleke Huijbers ons: *ik heb Simone Ahwina al twee keer 'meegemaakt', ik vind het fascinerend wat ze doet en hoe ze dat doet.....Nog afgezien van het feit dat ze een prachtige stem heeft.....*

Vervolgens kunt u kiezen uit drie belevingen van de Camino:

1. te voet door Harry Jacobs
2. op de fiets door Yvonne Meier
3. een cultuurhistorische beschouwing door Tieleke Huibers, kunsthistorica, bekend van talloze voordrachten over Gotische en Romaanse kunst langs de Camino (en van haar foto's in de Jacobsstaf).

Bijzonder is ook de presentatie *St Ludger, onze eigen Jacobus in Oost-Nederland?* door de Ludgerkring Oost-Gld.

Tussendoor zullen in een parallelprogramma ervaren lopers en fietsers voordrachten geven over hun persoonlijke beleving van de Camino en kunt u bijkletsen op een bescheiden informatiemarkt. Uiteraard sluiten we sfeervol af tijdens een eigen *café St Jacques*.

Om enigszins voorbereid te zijn, stellen we het op prijs als u zich tevoren aanmeldt en een voorkeur uitspreekt voor één van de drie belevingen. Klik daarvoor op onderstaande link

<http://www.basis-web.nl/sint-jacob>

John Vollenbroek (regio Oost)

Marc Koch (regio Arnhem-Mijmegen)

Activiteiten Camino der Lage Landen regio Arnhem-Nijmegen

De voorbereiding van alle activiteiten voor de CLL in onze regio is gedaan door:

Riet Mars, Gerard Beltman, Wolter van der Zweerde, Helmut Brouwer, Frans Kusters, Rob van Krieken, Joop Kamphuis en Marc Koch.

Voor alle wandelingen en fietstochten geldt:

let op de weerberichten, zorg voor passende kleding, etc. (het kan op de wandelpaden modderig zijn). Denk ook aan eigen proviand.

Programma:

		Mini Ludgercollege		
Zondag	1-mei	Caminofestival	Doetinchem	
			Van	Naar
Maandag	2-mei	wandeling	Doetinchem	Doesburg
Dinsdag	3-mei	wandeling	Doesburg	Rheden
Woensdag	4-mei	wandeling	Rheden	Oosterbeek
Donderdag	5-mei	wandeling	Oosterbeek	Ede
			Ede-Wageningen NS	Ede-Wageningen NS
Donderdag	2-jun	fietstocht	station	station
Vrijdag	3-jun	fietstocht	Tiel NS station	Tiel NS station
Zaterdag	4-jun	fietstocht	Nijmegen NS station	Nijmegen NS station
	25-			
Zaterdag	jun	fietstocht	Nijmegen NS station	Nijmegen NS station
	26-			
Zondag	jun	fietstocht	Zevenaar NS station	Zevenaar NS station
		viering +		
Zondag	24-jul	wandeling	Nijmegen	Nijmegen
Donderdag	1-sep	wandeling	Wijchen	Grave
Vrijdag	2-sep	wandeling	Grave	Malden
Zaterdag	3-sep	wandeling	Malden	Grafwegen (D)

Marc Koch

Kroniek van een dag - 19 maart 2011

7.00: Ik fiets door de nog stille straten van Utrecht naar het Huis van Sint Jacob. De Domtoren staat nog met zijn hoofd in de wolken, verhuld in de optrekkende ochtendmist; hij houdt de dingen die komen nog voor zichzelf.

7.30: Wessel, Mieke, Tijmen, Annemarie en Bets verschijnen, de een na de ander. We drinken koffie, delen de laatste afspraken, pakken wat spullen mee. Bets deelt engeltjes uit, die de hele dag bij ons blijven. Ze heten Verwachting, Respect, Creativiteit, Communicatie...

8.00: Met een kar vol laptops en beamers komen we aan bij het Academieggebouw op het Domplein. De eersten van de vijftig vrijwilligers melden zich. Als ze er allemaal zijn, nemen we de laatste taken door en de belangrijkste opdracht: maak er ook voor jezelf een feestelijke dag van!

8.30: De vrijwilligers gaan naar hun plaats, zetten stoelen klaar, slepen ketels koffie naar Cervantes, hangen banners aan de gevel, posteren zich aan de deuren, nemen nog een keer hun takenlijstje door...

9.00: Pelgrims komen onder de Domtoren door, eerst twee, dan één, dan vijf, groepen van tien en meer, een stroom mensen die één ding gemeen hebben en daaraan vandaag vormgeven. De stoet zwelt aan, een rij vormt zich voor de gebouwen, de zon breekt door.

9.45: In de tot koffiekamer verbouwde Senaatszaal kijken tweehonderd oude hoogleraren vanuit hun portretten toe hoe honderden pelgrims hun koffie gebruiken, met vers uit Spanje geïmporteerde Tarte de Santiago. Zoveel geroezemoes is bijna blasfemisch in deze gewijde zaal, normaal in gebruik voor promoties.

10.00: Als bij toverslag zijn de koffiezalen en de gangen leeg en de zalen gevuld. Wat vormen pelgrims toch een ordentelijk volkje, de hele dag is iedereen op tijd. Monic Slingerland, in de Janskerk, wisselt haar verhaal af met muziek: 'De Profundis', Dirk Aerts belicht in de Aula pelgrimage als spel, en Willy Mooy herstelt bij de aanwezigen de energiebalans. Toch vinden ook nog honderd leden de weg naar de ledenvergadering.

11.00: Het is druk op het Domplein, men moet naar een ander gebouw en luistert intussen in de frisse zon naar stadsbeiaardier Arie Abbenes die Santiagoliederen klingelt. Oude bekenden ontmoeten elkaar: 'lang niet gezien'. In de organisatiekamer is het druk met komende en gaande sprekers en hun begeleiders.

11.20: Ineens is er lichte paniek: Sebastien de Foz uit Brussel staat bij Gorinchem in een file en zal niet op tijd zijn om zijn verhaal over een voettocht naar Jeruzalem te houden. Wat te doen? Voorzitter Joost Bol passeert, hoort van het probleem en biedt zich aan als spreker over pelgrimeren in Japan. Dat is immers ook ver weg? Opgelost!

11.30: De Janskerk loopt vol: tweehonderdvijftig mensen willen alles weten over voetproblemen. Peter Nissen en Jan Nuchelmans bereiden zich voor op hun lezingen over spiritualiteit en pelgrimsmuziek. In drie zalen vertellen onze ervaren informanten over lopen en fietsen, dat gaat de hele dag door.

12.30: Het moeilijkste moment van de dag. Krijgen we zeshonderdvijftig mensen binnen een uur voorzien van paella en jambalya? Dikke rijen vormen zich voor de trappen, maar binnen een kwartier zijn ze opgelost. De stralende zon lokt mensen naar buiten: op muurtjes, stoepjes, standbeelden, overal zitten pelgrims te eten. In de Aula oefent El Orfeón. Een journalist wil weten wat mensen beweegt als ze naar Compostela gaan.

14.00: Tachtig wandelaars voor Sint Maarten en vijftig bezoekers voor Willibrord verzamelen zich op het Domplein bij de gidsen. In Cervantes vertelt Ana Llamazares over *Ferías* en *Fiestas*, en in de Janskerk is onze eigen Arno Cuppen de grote trekker met praktische spiritualiteit. In de Aula brengt Frank Visseren met humor zijn medische onderzoeksresultaten en in zaal 1636 vertelt Anja van Geel over eten en diëten onderweg.

15.00: Een stralende hemel, een geschenk van Jacobus zelf, overkoepelt het Domplein. Gewone Utrechters verbazen zich over de drukte; wat is hier aan de hand? Het plein is voor één dag de Utrechtse Plaza d'Obradoiro.

15.25: Er vormen zich opnieuw rijen: voor de Domkerk waar de *Missa Sancti Jacobi* zal worden uitgevoerd, voor de wandeling, voor de beklimming van de Domtoren, voor het Flamenco-optreden in de Aula en de lezing van vierdaagse-kenner Dick Thijssen.

16.45: En nog hebben velen er geen genoeg van. De Aula stroomt overvol voor het uitzwaaien van de verse pelgrims. Joost Bol spreekt hen bemoedigend toe, en El Orfeón Jacobeo, onder

invallidig Paul Krijnen, zingt hen de Ierse zegenbede toe. Omdat de nieuwe pelgrims nog 'moeten leren lopen', trekt het koor, gevolgd door alle aanwezigen, onder het zingen van *Tous les Matins*, door het Academieggebouw naar boven waar het café Saint-Jacques een forse impuls krijgt. **18.00:** En dan ineens is iedereen moe, én voldaan. Het einde van deze voorjaarsbijeenkomst is daar. Het thema *Pelgrimeren, een feest voor lichaam en geest* is vandaag uitbundig gevierd! Men gaat op huis aan, en pelgrims weten wat het moeilijkste is: *het voortzetten van het feest in je dagelijkse leven*. Wij nemen afscheid van onze sublieme vrijwilligers. Voor allen is er een fles rode wijn uit Roncesvalles. Nog wat opruimen, verzamelen van verloren voorwerpen: een sjaal, een kettinkje, een fototoestel. De beamers gaan weer op het karretje, de bloemstukken gaan mee naar het Huis van Sint Jacob.

19.00: Het is klaar, het was mooi, het is gelukt. En zijn we tevreden? Jawel, zo tevreden als toen we ooit zelf aankwamen op de Plaza d'Obradoiro: intens tevreden. We gaan naar huis, met het hoofd in de wolken.

Bram van der Wees
Werkgroep Voorjaarsbijeenkomst 2011

Werkgroep Camino Invierno in het zonnetje

Santiago de Compostela, 7 april 2011, zon en dertig graden!

Een aantal leden van de werkgroep heeft de Camino Invierno

http://www.americpilgrims.com/camino/route_descriptions/overview_images/camino_invierno.jpg verkend en ligt met uitzicht op de kathedraal (ten dele in de steigers), uit te hijgen in Santiago de Compostela. Deze route vormt een alternatief voor het laatste drukke stuk naar Santiago.

Hoewel het een prachtige route is, kan niet anders worden gezegd, dan dat ze ook zwaar is. Op sommige delen zwaarder

dan de Camino del Norte. Bovendien werden er nogal wat verschillen genoteerd tussen de werkelijkheid en de beschrijving in een Spaanse gids die als leidraad werd gehanteerd. Na thuiskomst zal de werkgroep bijeen komen en al het materiaal en de opgedane ervaringen gaan schiften. De leden zullen verder hard aan het werk gaan om van al het ruwe materiaal een handzaam geheel te maken. Wellicht, zo heeft de ervaring geleerd, is het dan wel noodzakelijk om met de gids in ontwikkeling in de hand, nog eens een verkenningsparty te organiseren om met een goed product te voorschijn te komen.

Zodra er meer duidelijkheid is in de verzamelde gegevens, zal er op voorhand een artikel in de Jacobsstaf aan worden gewijd.

De werkgroep Camino Invierno, voor deze
George Mulders en Adrie van der Vorm

Ondertekening codicil Co Alta

Oud-marineman Co Alta kreeg op relatief jonge leeftijd van Hare Majesteit te horen dat hij niet meer nodig was voor de verdediging van ons vaderland. De tijd die vrijkwam gebruikte Co om zich te verdiepen in de cultuurhistorische aspecten van de pelgrimage, met name in Frankrijk. Dit resulteerde in een mooie bibliotheek. Hoewel Co gelukkig nog gezond is, ging hij toch nadenken over de toekomst van zijn bibliotheek. Hij wil deze graag nalaten aan ons Genootschap. Diverse gesprekken resulteerden uiteindelijk in een codicil.

Zaterdag 5 maart togen voorzitter Joost Bol, penningmeester Bas Brouwer en secretaris André Brouwer naar de boerderij van Co in het Friese Jubbega om het codicil te ondertekenen. Het is voor het eerst dat ons Genootschap een dergelijk codicil ondertekent. Het bestuur is Co dan ook zeer erkentelijk en zal vervolgspraken maken, onder andere met de werkgroep Geschiedenis en Cultuur om te zorgen dat het vertrouwen dat Co in ons stelt, niet beschaamd wordt.

De-mail die Co ons stuurde naar aanleiding van ons bezoek.

Zie met genoegen terug op onze bijeenkomst van jl. zaterdag. Uiteraard heb ik de familie, met name mijn erfgenamen, kond gedaan van deze memorabele gebeurtenis.

Uit het bericht aan hen laat ik nog enige frasen volgen, zodat jullie ook weten hoe de zaak in elkaar steekt. Dus nu de frasen:

Wel is nu, tot mijn opluchting, bewerkstelligd dat door een gerenommeerde instelling de verworven kennis een voortzetting kan krijgen.

Mogelijke publicaties, die hiervan het gevolg zouden kunnen zijn, behoren in rechte aan genoemd Genootschap toe en kunnen niet langer door de familie worden geclaimd.

Het was een gezellige bijeenkomst, waarbij de ondertekening met een glas wijn werd bezegeld.

Van het Genootschap ontving ik als dank het boek 'Onderweg naar Santiago' door Mireille Madou, dat ik onder no. N 611 (onderverdeling COMP) in mijn bibliotheek onderbracht.

Wel heb ik toegezegd dat ik beschikbaar blijf voor computerdeskundigen van het Genootschap om te onderzoeken hoe de computergegevens door hen kunnen worden bewerkt, teneinde de toegankelijkheid te bevorderen.

Na een lange voorbereiding is dus nu, tot mijn genoegen, deze zaak geregeld en ik hoop dat dit codicil te zijner tijd naar behoren zal worden uitgevoerd.

Nogmaals dank dat jullie de verre reis hebben willen ondernemen en ik zie uit naar volgende contacten, mogelijkerwijs met de computerdeskundigen.

Wees van harte gegroet,

Co Alta

André Brouwer, secretaris

Stand van zaken Jacobalia

Op het moment dat de CLL begon stonden er 460 Jacobalia op de website van het Genootschap. Dat aantal is tot op heden met 177 gestegen tot 637: 82 afkomstig van de CLL, 95 van elders (onder andere uit de Jacobsstaf en van internet).

Deze staan allemaal op de website, mede dankzij de samenwerking met Fons Boink. Daarmee is onze doelstelling (600 Jacobalia op het eind van de CLL) al ruimschoots gehaald. Maar we gaan door, 700 moet mogelijk zijn.

Er zijn zeer bijzondere Jacobalia bij. Je houdt het niet voor mogelijk wat er allemaal te ontdekken valt.

Ik noem enkele voorbeelden die allemaal te vinden zijn op de website: een uithangbord van het Huis Sint-Jacob in Bergen op Zoom, een bisschopsmijter in Haarlem, een sculptuur op het bestuursgebouw van het Sint Jacobs Godshuis, ook in Haarlem, een serie glas-in-loodramen in de kapel van het zorgcentrum Sint-Jacob in Amsterdam, een 14e eeuwse bij opgravingen gevonden buste van Sint-Jacob in het Groninger museum en miniaturen in de KB te Den Haag en de UB te Leiden, etcetera.

De oogst van de CLL is per regio zeer verschillend: van 27 tot 0.

Niet alle Jacobalia, die in het kader van de CLL zijn ingezonden, voldoen echter aan de wedstrijdcriteria: met name ontbreekt nogal eens een korte beschrijving.

Het is, op basis van de ervaringen tot op dit moment, zeer de moeite waard de zoektocht naar nieuwe Jacobalia voort te zetten.

DUS: stuur nieuwe Jacobalia: foto + korte beschrijving, naar jacobalia@santiago.nl Op naar de 700!

Herman Gresnigt

Senior en junior hospitalero in Vessem

Vrijdag 1 april zijn Tim, Ivi en ondergetekende om half 5 aanwezig bij de pelgrimshoeve in Vessem. Vanwege het grote gezelschap dat verwacht wordt, wordt er al druk gekookt. Tim en Ivi gaan direct aan de slag om de tafels mooi te dekken en ik begin de kok te assisteren met het snijden van de groenten. Ook broeder Fons (80 jaar) komt binnen. Hij neemt al 32 jaar het gastheerschap voor zijn rekening en gaat nu het stokje overdragen. Een proces dat anderhalf geleden is ingezet en dat er nu toe heeft geleid dat hij een paar 100 meter verder een huis heeft gekregen en dat een team van mensen zijn prachtige werk (hopelijk) gaat voortzetten.

Negentien eters

Er komt een groep binnen van tien leerlingen, twee leerkrachten en de twee begeleiders Jac en Rosalie. Deze jeugd van dertien jaar maakt twee pelgrimsdagen mee. We proberen het hun zo aangenaam mogelijk te maken. We serveren een voor-, hoofd- en nagerecht en natuurlijk iets te drinken. Het is duidelijk dat het hun goed bevalt. In totaal zijn we met negentien eters. Na het eten heb je van zoveel personen dan ook een behoorlijke afwas (inclusief pannen en potten). Ik heb nog nooit in één keer zoveel afgewassen. Gelukkig assisteerden een leerkracht en een begeleidster bij

het afdrogen.

Mooi item

Nadien zijn we nog getuige van een mooi item dat altijd binnen de jeugdpelgrimsdagen plaatsvindt: *schrijf op een steen wat je wenst of wat je juist achter je wilt laten en dat wordt dan besproken*. In de buurt van de pelgrimshoeve is ook een Cruz de Ferro waar ze de volgende dag de steen zullen achterlaten. Ook wordt er nog naar een indrukwekkende film gekeken over een meisje van hun leeftijd. Om half 12 zit onze eerste werkdag erop: het was mooi en intensief. Ondanks het nieuwe huis van broeder Fons heeft hij er nog niet geslapen en slapen wij er eerder dan hijzelf, aangezien alle bedden in de pelgrimshoeve bezet zijn.

Goed punt

Om 7 uur 's morgens staan we weer in de keuken om het een en ander voor te bereiden, aangezien we met achttien personen zullen ontbijten. Na de groepsfoto's en het afscheid, wacht er weer veel werk. Tim en Ivi gaan aan de slag om alle tien slaapkamers schoon te maken en alles te poetsen, ook de twee douches en vier toiletten. Ondanks dat ik regelmatig tegen de jongeren zeg dat ze buiten kunnen gaan spelen, willen ze het werk per se afmaken en willen ze dat Jac nadien komt controleren. Ze krijgen uiteindelijk een goed punt van de controleur.

Lekkere salade

Een half uur nadat de jeugd is vertrokken, staat de eerste van de groep van zeven Israël-gangers op de stoep. Tijdens het afwassen en het stofzuigen van Jac, wordt de koffie en thee voor de nieuwe gasten op de tafels gezet. Aansluitend gaan we de lunch voorbereiden voor elf personen. Broeder Fons, Tim en Ivi maken ook nog een lekkere salade. Tussendoor komt er nog twee keer een fietser binnen en ook die krijgt natuurlijk wat te drinken en de gevraagde informatie. Tot 5 uur 's middags loopt het aan een stuk door met activiteiten. Na 6 uur 's avonds arriveren er nog vier nieuwe gasten. Deze eten echter buitenshuis. Later op de avond wordt er wel nog wat gedronken. Ik denk dat we na deze dag nog sneller in slaap zijn gevallen.

's Morgens wordt er met z'n achten ontbeten, wordt alles gezogen, de afwas gedaan en worden de twee slaapkamers, de douches en de toiletten schoongemaakt. Daarna is het een paar uurtjes stil,

waarna ik een afspraak heb in het kader van de werkgroep pelgrimeren voor de jeugd. Als we bijna klaar zijn, komt er een nieuw koppel. De man is van thuis uit op weg naar Santiago. We laten hem douchen, want hij wil graag met zijn vrouw naar een feest.

Wanneer gaan we weer?

Om 5 uur 's avonds dragen we het gastheerschap weer over aan broeder Fons. Het was intensief, maar het feit dat we ons dienstbaar mochten opstellen en zoveel dankbaarheid ontvangen, zorgt ervoor dat het vanzelf gaat. Als we terug naar huis gaan, vraag ik Tim en Ivi wat ze ervan vonden. Het antwoord varieert tussen heel erg leuk, geweldig en wanneer gaan we weer.

Gaston Huijsmans

Betekenis Ultreia

Diverse lezers vroegen ons wat Ultreia nu eigenlijk betekent. Veel verder dan dat het een oude pelgrimsgroet is, kwam uw hoofdredacteur ook niet. Daarom maar snel een e-mail gestuurd aan de moeder van ons Genootschap, Mireille Madou. Hieronder haar antwoord:

Het beroemde refrein luidt in zijn geheel:

*Ultreia! Ultreia!
e suseia!
Deus adiuva nos.*

Vertaald is dat:

*Vooruit! en verder! Rechtdoor!
Moge God ons helpen.*

Het is dus een aanmoedigingskreet. Bon courage!

Mireille Madou

Nieuwe gids Via de la Plata

Blik op oneindig is een nieuwe gids voor pelgrims op de Via de la Plata. De gids is samengesteld door ons lid Hans van den Breul en beschrijft de 'Zilverroute' van Sevilla via Ourense naar Santiago de Compostela en door naar Finisterre.

In de gids vind je alle nodige routekaartjes en hoogteprofielen.

Daarnaast bevat deze veel informatie over de historie, cultuur en natuur van deze pelgrimsweg.

En... een zeer uitgebreide lijst met alle overnachtingsadressen.

De gids is uitgegeven in een ringband, telt 170 pagina's en weegt 280 gram. De kosten bedragen € 25,-, waarvan € 5,- wordt overgemaakt naar de Herberg van Don Blas, in Fuenterroble de Salvatierra, aan de route.

Je kunt de gids bestellen door Hans te mailen, hansenhilde@hotmail.com. Hij stuurt je de gids dan zo snel mogelijk toe. De portokosten zijn € 2.30.

Grappige pelgrimage

Ken je die mop van die twee vrouwen die naar Japan gingen?

Ze gingen niet?

Aldus Anita Janssen en Tosca Niterink op hun website.

Ze wilden net als onze voorzitter Joost Bol, de pelgrimsroute langs de 88 tempels op het Japanse eiland Shikoku gaan lopen, maar zagen hier door de recente gebeurtenissen maar vanaf.

Doel is nu vanaf Granada naar Santiago te gaan lopen. Ze zullen daar wekelijks (zaterdag) verslag van doen op de achterpagina van NRC Handelsblad. Ook zijn ze te volgen op

www.wildwifeadventures.nl.

Anita en Tosca zijn bekend als het duo *Peper en zout* en maken al jaren reisreportages voor onder andere TV West. Tot nu toe heeft geen enkele landelijke omroep de onconventionele reportages uit durven zenden.

De korte reportages zijn inderdaad hilarisch, vooral vanwege de voice over van Tosca (bekend van Theo en Thea en Kreatief met Kurk).

Voor de aardrijkskundige kennis moeten beide dames eerst nog maar eens bij onze Jan Galjé langsgaan (zo moet je volgens hen na Granada de Sierra Nevada beklimmen, maar volgens mij loop je dan de verkeerde kant op).

Maar voor wie eens wil lachen (en van dit soort humor houdt) zeker een aanrader.

André Brouwer

Reacties van lezers

Na het verzenden van de Ultreia stromen meestal direct de reacties binnen. De meeste meteen in de week na het verschijnen. Vervolgens blijven er nog heel lang 2 à 3 reacties per dag binnenkomen. In totaal reageren er meestal tussen de 100 en 200 lezers. Een schitterend resultaat natuurlijk waar we ook erg blij mee zijn. Het betekent dat de Ultreia leeft.

We proberen zo veel mogelijk ieder die een specifieke vraag stelt antwoord te geven. Veel mensen stellen ook vragen die op zich niets met de inhoud van de Ultreia te maken hebben.

Uiteraard sturen we die vragen door, maar u kunt ook zelf de vraag meteen aan het juiste adres richten:

- voor alle informatie over ons Genootschap en de tocht naar Santiago: info@santiago.nl
- voor adreswijzigingen, opzeggingen etcetera: ledenadministratie@santiago.nl

Geen aandacht voor fietsers?

Naar aanleiding van de vorige uitgave reageerden drie lezers met de opmerking dat er weinig tot geen informatie voor fietsers in de Ultreia stond. Een zelfs met de opmerking dat fietsers evenveel contributie betalen als wandelaars.

Nu hebben we ons dat nooit zo gerealiseerd. Uw hoofdredacteur is zelf een fervent fietser, maar hij was er van uitgegaan dat informatie vooral voor leden en pelgrims is. Ongeacht of die nu fietsen of lopen.

Ook als je de lijst van artikelen in deze Ultreia langsloopt, kun je van veel daarvan geen specifiek onderscheid maken. Is de opening van de Groate Kerk in Sint Jacobiparochie nu een item voor fietsers of wandelaars?

Maar we nemen de suggestie van de drie fietsers ter harte. Dus andere fietsers opgelet: heeft u een wetenswaardigheid voor de Ultreia: zet uw fiets op de standaard en ga achter het toetsenbord zitten.

André Brouwer

Colofon

Hoofdredactie: André Brouwer
Eindredactie: Ellie Nieuwenhuizen

Ultreia nummer 4 verschijnt medio juni 2011
Kopij graag voor 10 juni naar ultreia@santiago.nl;